

Jurisprudența de buzunar

Mihaela Cristina Mocanu
(coordonator)

**Claudia Bodean, Cristina Geta Gheorghe, Ivan Felicia,
Oana Mihaela Sorescu, Alexandru Ștefan Toma**
(autori)

DREPT CIVIL

Mihaela Cristina Mocanu
(coordonator)

**Claudia Bodean, Cristina Geta Gheorghe, Ivan Felicia,
Oana Mihaela Sorescu, Alexandru Ștefan Toma**
(autori)

DREPT CIVIL

Persoanele
Bunurile
Familia
Obligații
Succesiuni
Carte funciară

Universul Juridic
București
- 2024 -

PERSOANELE

Cerere de instituire a curatelei față de o persoană lipsită de discernământ. Imposibilitatea instituirii consilierii judiciare ori a tutelei speciale

Motivul pentru care pârâta nu poate să își administreze personal bunurile sau să își apere interesele în condiții corespunzătoare și, din motive temeinice, nu își poate numi un reprezentant sau un administrator este lipsa discernământului, iar nu o boală sau o infirmitate fizică. Prin urmare, principala condiție prevăzută de lege pentru instituirea curatelei, respectiv existența discernământului neafectat al pârâtei, nu este îndeplinită, neputându-se institui curatela.

Prevederile art. 182 alin. (4) C. civ. introduse prin Legea nr. 140/2022 privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative trebuie corelate cu prevederile art. 9 alin. (2) C. pr. civ., conform cărora „obiectul și limitele procesului sunt stabilite prin cererile și apărările părților”, astfel încât ar trebui să existe o cerere formulată de reclamant sau de pârât în sensul instituirii consilierii judiciare sau a tutelei speciale.

Materie: Drept civil. Persoanele

Sent. civ. nr. 14622 din 14 decembrie 2022, s. I civ., Jud. Constanța

Prin *sent. civ. nr. 14622 din 14 decembrie 2022*, Jud. Constanța a respins cererea de chemare în judecată formulată de reclamanta [...] în contradictoriu cu pârâta [...], ca neîntemeiată.

Pentru a pronunța această soluție, instanța a reținut că din analiza coroborată a prevederilor art. 178, art. 181 și art. 182 alin. (2) C. civ. rezultă că instituția juridică a curatelei, spre deosebire de cea a tutelei speciale,

respectiv consilierii judiciare (fosta instituție a punerii sub interdicție judecătorească), este aplicabilă doar persoanelor care au discernământul neafectat, dar care, din anumite cauze, cum ar fi bătrânețea, o infirmitate de natură exclusiv fizică, absență îndelungată de la domiciliu, dispariție etc., nu poate să își administreze personal bunurile sau să își apere interesele în condiții corespunzătoare și, din motive temeinice, nu își poate numi un reprezentant sau un administrator, nu poate, nici personal, nici prin reprezentant, să ia măsurile necesare în cazuri a căror rezolvare nu suferă amânare ori nu a lăsat un mandatar sau un administrator general.

Reclamanta nu a invocat în mod expres în care dintre cazurile de la art. 178 C. civ. se încadrează pârâta, dar raportat la motivul invocat, respectiv că aceasta nu se poate deplasa în afara locuinței, nu ar putea fi incident decât cazul prevăzut de lit. a).

Instanța a încercat în ședința de judecată din 5 iulie 2022 să ia consimțământul pârâtei pentru instituirea curatelei, dar răspunsurile oferite de pârâtă la întrebările adresate nu erau inteligibile. În aceste condiții, în cauză s-a efectuat o expertiză medico-legală psihiatrică, în scopul verificării aspectului dacă pârâta este o persoană capabilă, respectiv o persoană cu discernământul neafectat.

Din raportul de expertiză medico-legală psihiatrică nr. [...] din [...] a rezultat că pârâta, diagnosticată în prezent cu „Sechele E.C.I. Tetrapareză spastică”, are discernământul abolit.

Așadar, motivul pentru care pârâta nu poate să își administreze personal bunurile sau să își apere interesele în condiții corespunzătoare și, din motive temeinice, nu își poate numi un reprezentant sau un administrator este lipsa discernământului, și nu o boală sau o infirmitate fizică.

Prin urmare, principala condiție prevăzută de lege pentru instituirea curatelei, respectiv existența discernământului neafectat al pârâtei, nu este îndeplinită, neputându-se institui curatela.

Referitor la prevederile art. 182 alin. (4) C. civ. introduse prin Legea nr. 140/2022 privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative [„instanța sesizată cu instituirea curatelei poate dispune instituirea consilierii judiciare sau a tutelei speciale. Dispozițiile art. 164-177 sunt aplicabile”], instanța reține că trebuie corelate cu prevederile art. 9

alin. (2) C. pr. civ., conform cărora „obiectul și limitele procesului sunt stabilite prin cererile și apărările părților”. Așadar, ar trebui să existe o cerere formulată de reclamant sau de pârât în sensul instituirii consilierii judiciare sau a tutelei speciale.

O atare interpretare este impusă și de faptul că procedura instituirii consilierii judiciare sau a tutelei speciale este diferită de cea a instituirii curatelei, respectiv participarea procurorului este obligatorie [art. 940 alin. (6) C. pr. civ.], asistența juridică a pârâtului este obligatorie [art. 938 alin. (2) C. pr. civ.], există o procedură prealabilă ce intră în competența parchetului [art. 938 alin. (3) C. pr. civ.], probatoriul este unul diferit [art. 938 alin. (3) și art. 940 alin. (3) C. pr. civ.]. Or, aplicarea tuturor acestor dispoziții legale nu ar putea fi făcută decât anterior închiderii dezbaterilor și numai în condițiile în care ar exista o solicitare a uneia dintre părți în acest sens. Instanța nu ar putea să aplice din oficiu și în scop preventiv aceste norme legale, dat fiind că acestea ar conduce, în mod evident, la prelungirea duratei de soluționare a cauzei.

Împotriva sent. civ. nr. 14622 din 14 decembrie 2022 pronunțată de Jud. Constanța nu a fost exercitată calea de atac a apelului, astfel că hotărârea a rămas definitivă prin neapelare.

Cerere de executare silită formulată în numele și pe seama unui minor cu capacitate restrânsă de exercițiu. Existența unui impediment la încuviințarea executării silite

Minorul care a împlinit vârsta de 14 ani se bucură de capacitate restrânsă de exercițiu din perspectiva dreptului substanțial, conform art. 41 C. civ., iar în plan procesual formulează cereri în nume propriu, dar cu încuviințarea ocrotitorului legal (părinte, tutore) care îl și asistă pe parcursul procedurii judiciare.

Întrucât în speță minorul are în prezent peste 14 ani, acesta trebuia să formuleze singur cererea de executare silită, mama lui având doar dreptul de al asista.

În mod concret, cererea de executare silită trebuia semnată atât de către minoră, în calitate de creditoare, cât și de mama sa, în calitate de ocrotitor legal.

***Materie: Drept civil. Persoanele
Încheierea civilă nr. 841 din 27 ianuarie 2022, s. I civ., Jud.
Constanța***

Prin încheierea civilă nr. 841 din 27 ianuarie 2022, Jud. Constanța a admis în parte cererea de încuviințare a executării silite formulată de petentul B.E.J. [...], a încuviințat executarea silită a convenției încheiate în procedura divorțului cu copii minori autentificate sub nr. [...] de către notarul [...], pentru realizarea obligației de plată a pensiei de întreținere datorate creditoarei Y, pentru perioada decembrie 2020 – decembrie 2021, în cuantum de 5.200 lei, precum și a pensiei de întreținere în cuantum de 400 lei/lună datorate în continuare, până la data îndeplinirii voluntare a obligației, la care se adaugă cheltuielile de executare silită, prin toate modalitățile prevăzute de lege, și a respins cererea de încuviințare a executării silite a convenției încheiate în procedura divorțului cu copii minori autentificate sub nr. [...], pentru realizarea obligației de plată a pensiei de întreținere datorate creditoarei Z ca neîntemeiată.

Pentru a pronunța această soluție, instanța a reținut că, în conformitate art. 639 alin. (1) C. pr. civ., convenția încheiată în procedura divorțului cu copii minori, autenticată sub nr. [...], constituie titlu executoriu, cu referire la pensia de întreținere datorată minorelor [...].

În privința minorei Z, instanța a reținut însă existența unui impediment la încuviințarea executării silite a titlului executoriu mai sus menționat din perspectiva art. 666 alin. (5) pct. 7 C. pr. civ. Astfel, instanța a reținut că minorul care a împlinit vârsta de 14 ani se bucură de capacitate restrânsă de exercițiu din perspectiva dreptului substanțial, conform art. 41 C. civ., iar în plan procesual formulează cereri în nume propriu, dar cu încuviințarea ocrotitorului legal (părinte, tutore), care îl și asistă pe parcursul procedurii judiciare. Or, cererea de executare silită a fost formulată de mama minorei, [...], în calitate de reprezentant legal, deși o atare calitate a încetat la data împlinirii de către minoră a vârstei de 14 ani.

Calitatea de reprezentant legal subzistă numai cu privire la minora Y.